

U C H W A Ł A Nr XXVII/128/13

RADY GMINY GZY

z dnia 27 sierpnia 2013 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gzy

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY
Leon Pytel
Leon Pytel

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016

Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie od wielu lat jest uważana za istotny problem społeczny. Najczęściej ofiarami przemocy są kobiety, dzieci oraz osoby starsze. Ludzie niechętnie przyznają się do przemocy w rodzinie, jednakże jest to zjawisko coraz częściej ujawniane. Występuje ono we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia, czy sytuacji materialnej. Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u ofiar niską samoocenę, poczucie bezradności, ciągły niepokój, depresję, choroby związane ze stresem.

Wiele osób nie zdawało sobie sprawy, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem i wpływa destrukcyjnie nie tylko na ofiarę przemocy ale również całą rodzinę i społeczeństwo, w związku z tym władzę państwa oraz różnego rodzaju instytucje podejmują różnorodne działania, które mają na celu łagodzenie skutków społecznych zjawiska przemocy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) jest próbą podjęcia działań mających za zadanie zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie. Ustawa ta została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016 jest realizacją ustawy z dn. z 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którą do zadań własnych należy opracowywanie programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Adresatami programu są nie tylko różne służby społeczne, instytucje czy organizacje pozarządowe, ale również lokalna społeczność Gminy Gzy oraz wszyscy ci, którzy na co dzień są świadkami przemocy, doznają przemocy lub też ją stosują.

Program ten ma charakter profilaktyczny i edukacyjny. Celem programu jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej.

Rozdział I.

PRZEMOC W RODZINIE

Rodzina stanowi podstawowy element struktury społecznej. To właśnie w rodzinie kształtuje się osobowość człowieka, jego poglądy, styl życia, system norm i wartości. Istotną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości, zrozumieniu oraz wzajemnej pomocy i szacunku. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się sprzeczne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi a w wielu przypadkach sprzeczne z obowiązującym prawem.

Przemoc należy do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Mimo, że przemoc w rodzinie występuje w relacjach międzyludzkich od zawsze, to mówiono o niej niewiele, nie postrzegano jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, a w skrajnych przypadkach do poważnych czy samobójstw.

1. Definicja przemocy w rodzinie

Według art. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, przemoc w rodzinie jest definiowana jako: „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym a także wywołujące cierpienia lub krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc w rodzinie:

Jest intencjonalna – czyli jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu.

Sily są nierównomierne – wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę, opiera się na władzy i kontroli.

Jest zjawiskiem wynikającym z działania człowieka – działanie lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym.

Narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę sił, ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania (fizjologiczne, bezpieczeństwa) oraz narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itp.).

Powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie ofiary na poważne szkody, doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

2. Rodzaje przemocy

Wyodrębnia się następujące rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu.
- **Przemoc psychiczna** – sprawowanie przez sprawcę psychicznej kontroli nad ofiarą, zakazywanie kontaktów (straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabraniam dzieci, grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów).
- **Przemoc seksualna** – zmuszanie do odbycia stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym.
- **Przemoc finansowa (ekonomiczna)** – utrzymanie osoby w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości środków finansowych na prowadzenie gospodarstwa domowego.
- **Zaniedbanie** – niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych dziecka oraz brak zapewnienia właściwej uwagi i troski rodzicielskiej.

3. Nadużywanie alkoholu a przemoc

Przyczyną przemocy w rodzinie bardzo często jest nadużywanie alkoholu. Osoby znajdujące się w stanie upojenia alkoholowego tracą kontrolę nad własnym zachowaniem. Pod wpływem alkoholu zanikają w człowieku hamulce, wewnętrzne zakazy krępujące jego zachowanie. Częste nadużywanie alkoholu prowadzi do nasilenia się zachowań agresywnych. Nawet osoba uznana normalnie za spokojną i opanowaną, w stanie upojenia alkoholowego, może stosować przemoc niszcząc swoją rodzinę.

Fakt, że pijany człowiek nie potrafi logicznie myśleć, rozumieć i oceniać swoich czynów oraz nie docierają do niego racjonalne argumenty nie może w żaden sposób usprawiedliwiać jego agresywnych zachowań. Uzależnienie od alkoholu sprawcy przemocy nie jest okolicznością łagodzącą. Sprawca, wprowadzając się w stan nietrzeźwości ponosi pełną odpowiedzialność za swoje zachowanie. Należy pamiętać, że uzależnienie od alkoholu wywiera zły wpływ nie tylko na osobę, która pije, ale stanowi poważne zagrożenie dla innych członków rodziny. Życie z alkoholikiem może doprowadzić do współuzależnienia. Zarówno osoby uzależnione jak i współuzależnione wymagają specjalistycznej pomocy terapeutycznej. Osoby pokrzywdzone nie chętnie przyznają się do tego, że w rodzinie występuje problem alkoholu i przemocy i nie jest im łatwo mówić. Wstyd, że w rodzinie ma się kogoś, kto pije i terroryzuje swoich bliskich, obawa przed reakcją otoczenia, strach przed zemstą dręczyciela czy nieracjonalne poczucie bycia współwinnym utrudnia zwrócenie się po pomoc.

4. Problem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gzy

Zgodnie z danymi statystycznymi Posterunku Policji w Świerczach na terenie Gminy Gzy 2012 roku policjanci interweniowali 27 razy w sprawie przemocy w rodzinie. Założono 13 niebieskich kart.

W wyniku przemocy poszkodowanych zostało 17 osoby w tym: 14 kobiet i 3 mężczyzn. Sprawcami przemocy w 2012 roku na terenie Gminy Gzy byli głównie mężczyźni. W wyniku interwencji domowej policjanci zatrzymali 14 sprawców przemocy pod wpływem alkoholu.

ROZDZIAŁ II.

SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE GZY

1. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 pkt 1. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o przemocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- a. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- b. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- c. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- d. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2. Zespół Interdyscyplinarny

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Gzy uruchomiony został gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

- 1) pracy zespołu Interdyscyplinarnego, w którego skład wchodzi przedstawiciele:
 - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
 - Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Służby Zdrowia,
 - Policji,
 - Oświaty,
 - Kurator Sądowy

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w. podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

Grupy robocze:

Do zadań grup roboczych należy w szczególności :

- ocena sytuacji problemowej rodziny, względem której istnieje podejrzenie o występowaniu przemocy w rodzinie,
- opracowanie wspólnie z rodziną strategii rozwiązania problemów rodziny,
- udzielanie pomocy w zależności od potrzeb wszystkich członków rodziny – poradnictwa socjalnego, a także pomocy interdyscyplinarnej,
- informowanie o możliwościach otrzymania pomocy w szczególności prawnej i psychologicznej,
- udzielanie pomocy dzieciom krzywdzącym i będących świadkami przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie,
dokumentowanie podejmowanych działań, jak również ich efektów.

3. Podstawy prawne

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz 1362 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr.179, poz. 1485 ze zm.),
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

4. Cele programu przeciwdziałania przemocy

Celem głównym programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest podejmowanie wszelkich działań wśród społeczności lokalnej na terenie Gminy Gzy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe gminnego programu przeciwdziałania przemocy w Gminie Gzy:

- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.
- dostarczenie rzetelnej informacji o konsekwencjach stosowania przemocy przez sprawcę.
- poinformowanie zarówno osoby doznającej przemocy jak i osoby stosującej przemoc o możliwościach szukania pomocy.
- zdiagnozowanie sytuacji rodzinnej pod kątem bezpieczeństwa i potrzeb rodziny.
- zapewnienie bezpieczeństwa członkom rodziny gdzie występuje przemoc.
- uruchomienie wszelkich procedur na rzecz dobra dziecka w tej rodzinie.
- kompleksowa pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc domową.
- podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie.

5. Zadania programu

Lp.	Zadanie	Opis zadania	Termin realizacji	Realizator lub koordynator	Wskaźnik
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarne zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających za zadanie zapobieganie zjawisku przemocy. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie. • Inicjowanie Interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie. • Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach. • Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. • Inicjowanie działań w stosunku do sprawców przemocy. • Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie. • Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których występuje przemoc oraz efektów tych działań. 	Od 2013r	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS • Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego • Policja • Sąd • Szkoły • Służba Zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spraw przekazanych do Z.I. • Liczba podejmowanych działań na rzecz GOPS, • Liczba spraw zgłoszonych do GKRPA, • Liczba interwencji domowych Policji, • Liczba spraw sądowych, • Liczba spraw zgłoszonych przez szkoły, • Liczba spraw zgłoszonych przez zakłady opieki zdrowotnej.
2.	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> • Kierowanie ofiar przemocy w rodzinie do prawnika i psychologa. • Współpraca z instytucjami 	Od 2013r.	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarne • Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba udzielonych porad specjalistycznych

		<p>prowadzącymi domy samotnej matki oraz ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.</p> <ul style="list-style-type: none"> Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy. 		<ul style="list-style-type: none"> GOPS Komisariat Policji 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba skierowań na terapię.
3.	Dostarczenie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie mieszkańcom Gminy Gzy.	<ul style="list-style-type: none"> Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (brochurek, ulotek, plakatów itp.) dotyczących przemocy w rodzinie. 	Od 2013r.	<ul style="list-style-type: none"> GOPS Zespół Interdyscyplinarny Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba broszur, ulotek, plakatów, Tablica informacyjna.
4.	Podwyższenie umiejętności kadry podmiotów lokalnych.	<ul style="list-style-type: none"> Systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego. 	Od 2013r.	<ul style="list-style-type: none"> GOPS Zespół Interdyscyplinarny Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba szkoleń i liczba uczestników.
5.	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie zajęć edukacyjno-informacyjnych. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającym zachowaniom nie agresywnym. Organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców np. w świetlicach wiejskich. 	Od 2013r.	<ul style="list-style-type: none"> GOPS Zespół Interdyscyplinarny Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba spotkań edukacyjnych,, prelekcji, warsztatów, Liczba imprez okolicznościowych, spotkań informacyjnych.

6. Finansowanie programu

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gzy są środki własne będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gzach na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pochodzące z wpływów opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

7. Ewaluacja

Niniejszy program podlega ewaluacji.

Formy ewaluacji:

- sprawozdania z prac grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego,
- protokoły z zebrań Zespołu Interdyscyplinarnego.

PRZEWODNICZĄCY
RADY
Leon Pytel
(Leon Pytel)